

УДК 373.5:94

ПЕРСПЕКТИВНІ ІДЕЇ ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТУ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Загородня Алла Анатоліївна

доктор педагогічних наук

доцент

провідний науковий співробітник

відділу історії та філософії освіти

Інституту педагогіки НАПН України

Анотація: У тезах встановлено, що класи в школах будуть комплектуватися не стільки за віковими параметрами, скільки за способами діяльності: дослідження, проектування, творчість, схильності, здатності, бажання отримати ту чи іншу професію, або поглиблено вивчати той чи інший шкільний предмет.

Ключевые слова: класи, школи, профіль, епоха, професійна освіта, Закон України, предмети, історичний розвиток, епоха, шкільна освіта.

Нова, постіндустріальна (інформаційна) епоха, в яку вступає сучасний світ, – це епоха інформації, знання, інтелекту, отже, і роль освіти сьогодні кардинально зростає. Саме тому, важливим є вивчення історичного досвіду розвитку та запровадження профільного навчання в шкільну освіту України.

Протягом 2017/2018 н. р. Міністерство освіти і науки України активно долучалось до нормативно-правового забезпечення діяльності сфери професійної освіти в Україні. Відтак, 05 вересня 2017 року прийнято нову редакцію Закону України «Про освіту» в якому визначено мету профільного навчання, яка передбачає формування і розвиток професійних компетентностей особи, необхідних для професійної діяльності за певною професією у відповідній галузі, забезпечення її конкурентоспроможності на ринку праці та мобільності і перспектив кар'єрного зростання впродовж життя.

Унаслідок прийняття Закону України «Про освіту» (2017 р.), у 2018 р. Колегією Міністерства освіти і науки схвалено проект концептуальних засад реформування профільного навчання «Сучасна професійна освіта» [1]. Головна мета проекту - створення ефективної системи професійної освіти та навчання як основи економічного добробуту держави, складової сталого розвитку суспільства, запоруки професійної самореалізації та неперервного професійного розвитку особистості упродовж життя відповідно до її інтересів та потреб економіки України.

Національна стратегія розвитку освіти на період до 2021 року, затверджена Указом Президента України № 344/2013 та План пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. № 275-р. На виконання завдань, визначених в даних документах: - розпочато модернізацію мережі закладів професійної освіти, яка передбачає оптимізацію малокомплектних закладів з контингентом учнів менше 300 осіб шляхом приєднання їх до більш потужних; - упроваджуються державні стандарти з конкретних робітничих професій на модульно-компетентнісній основі.

У 2017 році *Міністерство освіти і науки запропонувало до громадського обговорення проект Типового навчального плану для 10-11 класів. Проект документа передбачав зміну підходів до формування переліку предметів в 10-11 класах.* Інваріантний складник цього типового плану передбачав навантаження на учня у розмірі 30 годин на тиждень в 10-му та 33 години в 11-му класах. Таким чином, при граничному навантаженні дитини в школі у 33 години на тиждень можливість ввести факультативне вивчення додаткових предметів фактично відсутнє.

У проекті типового навчального плану для учнів 10-11 класів запропоновано суттєво іншу систему створення навчального плану для школи, а саме: корочення кількості обов'язкових предметів (інваріантної складової) – з 22 до 9, що надає можливість школі визначити свій профіль і поглиблено викладати обрані предмети; старша школа має стати профільною, а отже школи

самостійно обиратимуть профіль, а діти – обирати необхідний їм профіль навчання; можливість для шкіл створювати власні «спецкурси» для поглиблення профільного навчання. Тобто йдеться про викладання вузьких спеціалізованих дисциплін, які є близькими до профілю, що обирає школа; з'являються інтегровані предмети «Література», «Історія», «Людина і суспільство», «Математика». У старшій школі дитина має обов'язково отримати цілісну картину світу. Саме тому, навіть якщо школа обирає для поглибленого вивчення гуманітарні предмети, загальні знання з Біології, Географії, Астрономії, Екології, Фізики та Хімії вона отримує в рамках інтегрованого предмету «Людина і природа», який в такій школі читатиметься 3 години на тиждень. Інтегровані знання з Правознавства, Економіки, предмету «Людина і світ» школярі старших класів отримуватимуть в рамках предмету «Людина і суспільство» [2, с. 16].

Відтак, до 2023 року має бути прийнятий новий стандарт профільної школи, до 2025-ого сформована мережа закладів III ступеня, а до 2027-ого – повноцінний запуск профільної школи.

Із наведених фактів можна зробити висновок, що згідно до прийнятих за усі ці роки Міністерством освіти України нормативно-правових документів, слід очікувати, що класи в школах будуть комплектуватися не стільки за віковими параметрами, скільки за способами діяльності: дослідження, проектування, творчість, схильності, здатності, бажання отримати ту чи іншу професію, або поглиблено вивчати той чи інший шкільний предмет. Проте маємо іншу законодавчу ситуацію й змальований вище сценарій може розглядатися лише як гіпотетичний.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII
Докладніше: https://kodeksy.com.ua/pro_osvitu.htm
2. Загородня А. А. Професійна підготовка фахівців економічної галузі у закладах вищої освіти Республіки Польщі та України : монографія / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки НАПН України. Київ, 2018. 391 с. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/717530/>